

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "	Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS. Fetelés szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	Egyes szám ára 4 fillér. — SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: — Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
---	---	--

Az új munkásbiztosítási törvény életbeléptetéséhez.

Debrecen, július 3.

Multkori cikkemben nagy vonásokkal eseteltem csak, mily veszedelmek csiráit hordja magában ez új munkás törvény életbeléptetését megelőző idegessége karunknak.

Most, hogy örömmel vettem hírét, — miszerint készséggel átengedi b. lapjának hasábjait igazaink megvédésére; igyekezni fogok a részletekbe hatolva, megvilágítani miként kell a munkás törvény kikészített talaját e veszedelmes csirák ellen immunisálni.

Szolgálatot vélek ezzel tenni nem csupán karunknak; de az érdemes ügynek is, melyet mint leg-sajátabb alkotásával, kormányunk és vezérünk azonosítják magukat.

Ezeket meg nem tévesztheti, félre nem vezetheti, kitzűzött irányától el nem térítheti amaz aknamunka sem, melyet a többi között, előbbeni

cikkemben jelzett töredéke orvosi rendünknek önös, kabzsi érdekből, laza orvos etikai felfogással indított vagy indítani akar.

Fél, vagy egyáltalában meg nem felelő intézkedésekkel nemzeti kormányunk botorul nem zudíthatja maga ellen a tisztos orvosi kar zömét; mert ennek nagy tudására, önzetlen humanus eljárására és mérhetlen társadalmi súlyára mindenkor szüksége van.

Ennek a karnak óhajait mérlegelni és ha lehet teljesíteni; nem csak az ésszerűség, hanem a nevezett munkás törvény nemes megszervezhető társadalmi humanitárius intenciói is parancsolják.

A merev elutasításból olyan bajok támadhatnak, melyeknek beláthatatlanok a következményei!

En nemzeti kormányunkban föltétlenül megbízom, mindannyian orvos társaim pedig elismerik e kormány körültekintő óvatos eljárását; tehát nincs okunk ama törvény intenciójának őszinteségében kételkedni. Ekkor pedig fel sem té-

telezhető, hogy érdekeink negligálásával fölöleges akadályokat gördítsen e szociális alkotásának amugy is rögzös útjába.

Nekünk, mint más alkalommal kifejtettem nem elemünk a harc, hanem ellenkezőleg a harcban ejtett sebek gyógyítása, az ezekkel járó fájdalmak enyhítése hivatásunk; de ha végletekbe kergetnének, felkellene vennünk azt is és a vesztesek, könnyű kiszámítani, nem mi lennénk.

Mi az új törvény széles keretei folytan orvosi gyakorlatunkban szenvedet kár némi megtérülését vagy ennek legalább lehetőségét, csupán az általunk javaslatba hozandó korlátolt szabad orvos választásban és fixrozott tagonkinti díjazásban látjuk; míg ők vélt vagy szerzett jogaikat csak a fix orvosi állások creálásával vélik megvédehetőnek.

A mi módszerünk alapján az orvos megtarthatja betegét akkor is, ha az a pénztárba belép; sőt ha arra érdemes képzett s szorgalmas embernek bizonyul, többet is szerez-

A kistemplom építéséről.

A „Debreczen” számára írta: Zoltai Lajos.

A városi muzeum, mint Debrecen város történelmi emlékeinek leg-első sorban hivatott kutatója és gondviselője, kötelességének ismeri, hogy a ref. kistemplom toronysisakjának lebontása alkalmával e csaknem 200 éves s különösen a magyarországi protestans egyházak önkormányzatát is megsemmisüléssel fenyegető 1860-diki császári patens elien folytatott bátor küzdelem idejében történelmi nevezetességre jutott templomról nagyobb részben ismeretlen, illetőleg kevésbé ismert adatok közlésével tájékoztassa az érdeklődő közönséget.

A kistemplom helyén már a XVII-ik század közepétől fogva állott közös istentiszteletre szolgáló egyszerű épület, szerény imaház, amelyet azon időbeli városi jegyzőkönyvek közönségesen „szin”-nek neveznek, valószínűleg azért, mert annak előtte vásári osarnoknak, szinnek használták ez élénk forgalmu helyen. E „szin” volt a kálvinista Debrecen második temploma a conesiveskori szent András egyháza mellett. Első papja Vetési Sándor, akinek e hivatalba elhívásával — 1661-ben — a negyedik prédikátori állást szervezte a tiszteletes városi Tanács. 1671—1681 között vagy újjá építették, vagy inkább talán kibővítették a „szin”-nek nevezett templomot. Erre enged-

nek következtetést azok a szűk szavú jegyzőkönyvi feljegyzések, amelyek szerint Csatári Balint senator 1671-ben „a szinnek építésének egy részét magára vállalta”; valamint azok a jelentékeny adományok, amelyek az 1679. évi városi számadásban „a német-utcai új templom épületire” gyűltek.

A szatmári békekötés után a város népe szegény szaporodásnak indult, az elmúlt keserves évtizedek pusztító csapásait és szakadatlan szenvedéseit is lassanként kiheverte. Ugy, hogy jámbor életü eleink új, díszes, nagy templom építésének szükségét mindinkább jobban érezték, noha kevéssel azelőtt, 1704—1705 körül kisebbszerű harmadik templomot emeltek a külső Ispótyalban.

De más indoka is lehetett a tágas új Istenháza után való erős vágyakozásnak. Vagyis nem egészen a véletlen munkája volt az, hogy a bibliának Komáromi Csipkés György debreceni tudós predikátor fordítása szerint való felette költséges kinyomatása (harminc ezer forintnál többet költöttek rá a hitbuzgó debreceniek) meg a kistemplom építése ugyanazon időre esik a r. kath. egyháznak királyi akaratra történt restaurálásával. Gróf Csáky Imre bíboros püspök s Bakó nagyprépost által bőkezű áldozatkészséggel s hódító szándékkal felállított kath. kultusz- és kultur intézményekkel szemben védő erősséggel emelték a vallásukhoz hajthatatlanul ra-

gaszkodó debreceniek ezt az új templomot és nyomtatták ki a bibliát.

E templom építését különben az is siettetete most már, hogy 1719. jul. 17-én Cegléd és Piac utcák a város hazáival, nyomdával, patkájával, a régi kistemplommal együtt, körülbelül 400 ház porrá égett.

Még azon esztendőbeli szeptember elején megkezdették az építkezést. Ez nem ment akkor olyan lázas gyorsasággal, mint mai napság szokott menni. 1720 tavaszán ugyan már tető alatt volt a templom; de csak 1721 nyarán börtölték be, ekkor csinálták a porikus kat is. A torony fundamentuma megásásához csak 1722-ben fogtak, akkor vakolták be a templom falait.

Noha 1725. dec. 5-én feltették 26 fél pozsonyi vékányi 462 font súlyú vörös réz gombot is a torony csucsára s abba réztáblára vésett latin nyelvű emlékiratot rejtettek még 1726-ban is sérényen dolgoztak a toronyon. Ez évben huzták fel a toronyba a két új harangot és állították fel az órá 2985 frt. költséggel.

Az új templomban tartott legelső istentisztelet idejét biztosan nem tudjuk. De ugy látszik, hogy 1721. szept. 15-én már halát adott benne az istenfélő gyülekezet. Ugyanis az 1721. évi városi számadás szerint a megnevezett napon 4 db. kőmőci aranyat találtak az új templom perselyében.

A templom körülbelül teljesen a hívek

Halász Nándor

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-órákban. DEBRECZEN, Piac-utca 24. szám. Fehérlő-szálloda épület.

het; míg fix alkalmazott orvosok rendszerénél azt örökre elveszti, a megválasztott orvoshoz lesz utalva.

Hol itt az igazság?

A szabad orvos választás rendszerénél lassan-lassan bizonyos con-diális viszony fejlődik ki a tagok és önként választott orvosai között, ami szerintem a szociális törvény intenciója szerint legbiztosabban fog megnyugvást teremteni a munkás tömegekben, leghamarabb fogja nyilvánvalóvá tenni ez intézménynek igazi munkás jóléti mivoltát és legkézefoghatóbbá tenni a a nemzeti állam jótékony gondoskodását legfontosabb, mert produktív osztálya, a munkás osztályról.

Különben a kórházi költségeknek kell véleményem szerint nagyot csökkenni. A szabadon választott orvos szigorúan fogja mérlegelni betege állapotát mielőtt kórházba küldené, tudva azt, hogy ez mennyire a beteg érdeke ellen van, a kinek családja míg a kereső kórházban fekszik nem, vagy csak részben kap. Midezek és sok más ok emellett szólnak, hogy addig is míg a teljes általános szabad orvos választásra térhetünk át, az általunk javasolt korlátolt szabad orvosválasztásért szálljunk sikra.

Dr. Burger Péter.

Egyház és iskola.

— **Polgári iskolai beiratás.** A debreceni négyosztályú nyilvános magán polgári fiúiskolában (Abelesz-intézet Nemzetőr-u. 3.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat, naponta délelőtt 10—12-ig fogadja el az igazgatóság.

önkéntes adományaiból és ingyen adott szerkesztőgáttával épült fel. A városi előjáróság legfeljebb az építkezéssel járó bajlódás terheit hordozta csak. Báthory Szabó András vagyons polgar 1716. évi november 18-án kelt végrendeletével készpénzben hat-ezer magyar litot s a mai baro Podmanický ház helyén állott házának Nemzet-utca felőli részét boltjaival együtt restalta e templom építésére. Özvegye, Mészáros Anna külön 300 litot hagyományozott. Komáromi György, Comáromi István, Dicszegi Sámuel, Domokos Miklós, Pósalaky János, Békési Péter és neje, Domjan István, Tóth István is 500—600 lit közt adakoztak. Szám-talanon adtak kisebb összegűket. Ugy, hogy adományokból és hagyományokból Báthori András hat-ezer forintján kívül 1719—1726 között 8000 forintnál több be gyűlt. Az e-jtési költségeket a régi városi számadásokból lehetetlen pontosan megállapítani. De aligha túlozunk, ha ezeket az ingyenes fuvarozáson felül 15,100—15,200 magyar forintra becsü-ljük. Az új templom kőműves és ácsmunkáit leginkább idegenek végezték. A számadások legtöbbször Palczér kőművest emlegetik, míg a gombbe tett réztábla vállalkozó mestereit Burainer Boldisár kőművest, Kuncz Kristóf ácst és Daraveczki György feügelőt ne-vezte meg.

Még teljesen meg sem száradt a friss vakolat az új tornyon: máris leégett. 1727. március 27-én irtóztató szélben Csapó-utca

Letörték az obstrukciót.

Két nap alatt vége lesz.

A képviselőház ülése.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 3.

A képviselőház ma délelőtt Rakovszky István elnökletével ülést tartott, melyen a vasuti pragmatikát tárgyalta. Az ülés elején lényegtelen jegyzőkönyvi vita volt.

A hatodik szakasz tárgyalása során az elnök több horvát képviselőtől megvonta a szót.

Majd Popovics Dusán kezd beszélni. Az elnök felbeszakítja.

— Értésemre jutott, hogy a képviselő ur nem horvátul, hanem szerbül beszél. Igaz-e ez?

Popovics Dusán kijelenti, hogy ő mindvégig horvátul beszélt s folytatja obstrukciós szónoklatát. Majd ő és társai a szövegvonás miatt házszabályvitát rögtönöztek.

Ekkor Justh veszi át az elnöki széket. Általános figyelem között Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter áll föl szólásra s a következő beszédet mondja:

A horvát képviselők hetek óta visszafelé néznek a törvényadta jogokkal. A helyzet tűrhetetlen, orvoslására tenni kell valamit.

Ha a történelemre visszatekintünk, úgy találjuk, hogy 1848 előtt hazafiasabbak voltak a horvátok mint ma. Pótló indítványt terjeszték be a törvény első szakaszához. — Indítványozom, hogy az államvasutak magyar vonalain csakis magyarul értő magyar állampolgárok, horvát vonalain csakis horvátul értő magyar állampolgárok alkalmazhatassanak. A szakasz többi részei elmaradnak s utasítja a Ház a kormányt, hogy a vasutakok fizetésrendezéséről szóló törvényt

mától kezdve rendezetileg léptesse életbe. (Zajos helyeslés. Szünet.)

Szünet után zajongani kezdenek a horvátok: Kossuth újra föláll és kijelenti, hogy a rendeletet csak ideiglenes s a pragmatikáról szóló törvény az ősz folyamán a ház elé kerül.

A Ház Kossuth Ferenc indítványát óriási többséggel elfogadja. Ez azt jelenti, hogy az obstrukció letört, a horvátoknak most már csupán a zárszavakra van joguk s így a vita egy-két nap alatt feltétlenül véget ér.

Szkicsák Ferenc után Tuskán Gergely interpellálja Wekerlét a horvátokra vonatkozólag minap elmondott beszédéért.

Wekerle nyomban válaszol s kijelenti, hogy Horvátországban tényleg tapasztalható idegen államok befolyása, melynek léttalaja nincs s melynek érvényesülését a magyar kormány minden esetben meg fogja akadályozni.

A Ház éljenzéssel vette tudomásul e választ, mire az ülés véget ért.

A Főfelügyelőség és a városi muzeum.

A debreceni muzeum. dícséréte.

— július 3.

A Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége két rendben is szép elismerésben részesítette Debrecen város muzeumát. Szól pedig ez az elismerés nemcsak magának a Muzeumnak és a gondviselésével megbízott tisztviselőknek, hanem a kultur-intézményt fenntartó város törvényhatóságának is.

Egyik az, hogy a Főfelügyelőség és a Muzeumok, könyvtárak országos Tanácsa a muzeologia és a könyvtártudomány szakszerű művelése, valamint e fontos közművelődési ügy szolgálatában álló tényezőkkel való állandó érintkezés fenntartása végett új tudományos folyóiratot indítván meg „Muzeumi és Könyvtári Értesítő” címmel, ennek

a Jóna Mihályné vágó színje meggyuladván, 3 óra alatt az egész városnak színe és nagyobb része (hatváz háznál több) az új templommal és toronnyal, ahonnan a harangok és az óra is lehullottanak, elhamvadott.

A tanács 1727. május 4-én elrendelte a kistemplomnak egyszerű fedéllel való beborítást s ezt a munkát Kuncz Kristóf egri ácsmesterre bízta 60 Rhénes forintért és 2 genci hordó borért. A templom kőműves munkáját Weingertner János Leopold, a tornyot pedig 1729 május 27-én Baur vagy Paur János György vállalta fel. Utóbbi tartozott a torony falát három öllel 470 Rh. forintért a maga ételen, italán; teljebb vinni, de néki is, mint a többi mesternek anyagot és napszámókat a város adott.

A munkabér jellemzésére előhozunk néhány adatot: Makula Pál pallér, aki a torony körül az állást is csinálta 60—78 dénár, a kőműves legények 60—66, a helybeli faragó molnárok 42, a napszámósok pedig 24 dénárt kaptak. Száz dénár tett egy magyar forintot, egy magyar forint pedig kevesebbet ért egy rajnai forintnál, amelyben 60 krajcárt számítottak. A torony előbbeni gombját helyreállították és 1729. október 12-én az 1725. évszámot s M. B. (Michael Baranyi, akkori főbíró) kezdőbetűket viselő vörösréz vitorlával együtt ismét feltették s beleje a templom rövid történetét tartalmazó papír emléklapot helyeztek, amely a füst

miatt idővel egészen megsemmisült. Csupán e toronygombra 1729-ben 749 forint 04 dénárt költöttek.

A tornyot is zsindegy helyett bádoggal borították. A restaurálás összes költségei 1727—1730. években hozzávetőlegesen 4000—4500 forintra mentek, amelyből közel 800 forintot ismét önkéntes adakozás pótol. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az 1729-ben a toronyóra mutatótábláját egy diákifju, Komáromi Dálos István festette, akinek ezt a munkáját 14 forint 40 dénárral honorálta a tanács.

Azóta is többször szorult gyökeres javításra a kistemplom és tornya. 1767-ben Oswald György tokaji ác ujj fedelet csinált a templomra, 1788—89-ben is nagyobb igazítások folytak rajta, 1792-ben a földrengést igen megérezte a torony, 1804-ben Faggyas Gáspár javított a torony fedelén, 1824—27 között megint javításra szorult s már akkor ujjonnan való építését indítványozták, 1844-ben Bruchner Erneszt ác és Büller Bálint bádogos reperálgatták. 1861-ben megint szükségessé vált a templom javítása, 1862-ben a presbitérium ugyancsak e helyen új templom építését határozta el s e célra tekintélyes adomány gyűlt össze, amely azóta 370 ezer koronára szaporodott. Újtemplom építésére jövedelmeznek a templom körül lévő boltok is. Mostani alakját az 1876-beli gyökeres átalakítással nyerte.

A világ legjobb arató gépei

gép kezelő kurzus ingyen. Tartalék részekből nagy készlet.

az eredeti amerikai Johnshon gépek marokrakó, kéveköttő, arató gépek, fűkaszálók, rendgyűjtők kizárólagos gyári taktár RAHMER SÁNDORNál Debrecen, Piac-utca 26. nagytűzside udvar. Arató

legelső számába a szerkesztéssel megbízott Mihalik József előadó egész terjedelmében felvette a debreceni városi múzeum 1906. évi régészeti ásatásairól szóló leírást s azt 29 ábrával együtt Szalay Imre, Ferenczi Zoltán, Divald Kornél, dr. Gulyás Pál és Mihalik József szakzszerű értekezési között publikálta.

A másik, még inkább kitüntetett elismerés ugyancsak a Főfelügyelőség 1906. évi működéséről a pécsi évi nagygyűlésnek bemutatott jelentésében foglaltatik.

E nyomtatásban is kiadott jelentés 77 oldalon ismerteti a főfelügyelőség hatáskörébe tartozó tudományos közgyűjtemények mult évi állapotát és tevékenységét. Az alája rendelt hetven intézet közül a debreceni múzeummal foglalkozik legbővebben; mert 16 és fél oldalon igen bő kivonatban ismertető múzeumunk mult évi jelentését s ezt a következő sorokkal vezeti be:

— A debreceni városi múzeum működése a lefolyt évben is ama magaslaton állott, hová a kultuszintézményeket egyedül csak vezetőik lelkes buzgalma és fáradságtalan szorgalma állíthatja. Teljes elismeréssel adózunk a debreceni városi múzeum fentartó hatóságának és tisztviselőinek nemcsak azért, mert tevékenységük a kötelességszabta határokon messze túlterjedő munkában és eredményekben nyilatkozott meg, hanem legkivált azért, mert teljes tudatában lenni látszanak ama hivatás fontosságának, mely a vidéki kulturális közgyűjtemények vezetőire a jelenben és jövőben várakozik.

Nagy különbség van e sorok s ama megrovások között, amelyekben a főfelügyelőség egyik-másik vidéki múzeum kötelesség hanyagoló vezetőit részesítette.

Szálloda a püspöki parókia helyén.

Az ev. ref. egyház telkeinek hasznosítása.

Modern szálloda és fürdő vállalat.

A gazdasági bizottság ülése.

— július 4.

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy a tervezett modern szálloda és fürdő ügyében több budapesti műépítész Debrecenben időzik, a telék megválasztása és a tervek elkészítése céljából. Mint most értesülünk, a bizottság már talált is alkalmas, kitűnő helyet. Az alapítók a tervezett háromemeletes ház helyéül a Nagytemplom mellett levő református püspöki parókia és a mellette fekvő egyház-téri és hatvan-utcai telkeket megszerezni s erre vonatkozólag a református egyháztanács-hoz már be is terjesztették felette érdekes ajánlatukat.

Eszerint a mostan ott fekvő épületek lebontásáról az alapítók gondoskodnának s az emelt palotakolosszust ötven év elteltével minden ár lefizetése nélkül, ingyen engednék át az egyház tulajdonába. A nélkül, hogy az ajánlat érdemének tárgyalásába bocsátkoznának, annyit jegyzünk meg csupán, hogy a Nagytemplom melletti tért valóban gyönyörűen díszítene ez a momentális palota.

Az ajánlat már tegnap délután foglalkoztatta a debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottságát, mely határozatában azt dokumentálta, hogy az ajánlat kivitele elől nem zárkozik el. A továbbiakra külön-

ben egy küldöttséget küldött ki a bizottság, ennek feladata a kérdést beható tárgyalás alá venni.

A gazdasági bizottság e fontos üléséről tudósítónk a következőket jelenti:

A bizottság tegnapi ülése iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a tagok körében. Az ülésen kevéssel négy óra után nyitotta meg Vecsey Imre h.-fogadnok. — Néhány jelentéktelen kölesönügy elintézése után nyomban áttértek az ajánlat tárgyalására.

Somogyi Pál főjegyző jelenti, hogy Schomann Antal és Klinger József műépitészek kérvényt adtak be az egyházhhoz. A kérvényben kifejtették, hogy 6k konzorcium alapján egy modern és a mai kor igényeinek megfelelő szállodát és fürdővállalatot akarnak létesíteni.

A szálloda és fürdő a lehető legmodernebbül lenne felszerelve és egy háromemeletes épület kolosszusban lenne elhelyezve. Az építkezésekre az Egyháztér 18, 19, 20 és a Hatvan-utca 1. és 3. házszám alatti házas telkeket találták a legalkalmasabbaknak, melyek tudvalevően egy folytában Hatvan-utca szögletét képezik óriási területen.

Miután az építészek tudomást szereztek arról, hogy a telkek nem eladók, dacára ennek nem mondták le azoknak megszerzéséről és a következő ajánlatot tették az egyháznak:

Saját tőkájükből a fentirt telkeken felépítik a fürdőt, szállodát és kávéházat villany és gázvilágítással, liszittel, egyáltalában a legmodernebb berendezéssel. A telkeken háromemeletes palotát építenek, mely ötven év múlva teljesen az egyház birtokába menne át.

A telkekre a tulajdonjog sértetlenül megmaradna mindvégig az egyház kezében, sőt az említett 10 évig az ajánlattevők fizetik azon összegnek 4 százalékos kamatát, melynek tőkáját a telkek mostani lakásatnak értéke adja.

Somogyi Pál előadói javaslata az ajánlat-tételre úgy szól, hogy küldjön ki a gazdasági bizottság egy küldöttséget 14 taggal, kik a továbbiakat megvitátnak és ajánlattevőkkel tárgyalásokba bocsájtkoznának, megjegyezvén azt, hogy a Hatvan-utca 3. számú házastelkek nem az egyházi, így azt ki kell kapcsolni az ajánlatból.

Aczél Géza: Elvi szempontból nem fogadja el a határozati javaslatot. Először az egyháztanácsnak kellene határoznia arra nézve, hogy vajjon szükségességnek tartja-e ezeknek az épületeknek nagyobb hasznosítását. Ha oly irányban hozna a presbiterium határozatot, hogy az egyház telkén nagyobb hasznót hajtó építkezéseket óhajtana létesíteni, akkor sem kellene azokat idegen emberek kezére bízni, vagy legalább is árlejtés útján kellene végrehajtani az intézkedéseket, hogy az egyház eleve biztosítsa a legnagyobb eredményt.

Márton Imre: Még most nem bocsátkozik abba, hogy az egyházra nézve mily mértékben kedvez az ajánlat. Meggyőződése az, hogy a bizottságnak kötelességéhez hiven, foglalkoznia kell ezzel a pozitív konkrét ajánlattal, még ha kisebb jelentőségű ügy forogna is szóban.

Éppen ekkor követne el mulasztást a bizottság, ha eleve tájékoztatlanul a részletek felől, elutasítaná az ajánlatot. Ő is inkább szűkebbkörű küldöttséget ajánl, legfeljebb 7-8 taggal. Es indítványozza, hogy ezen küldöttséget egyenes utasítás kizárásával küldjék ki.

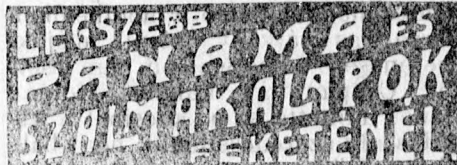
Somogyi Pál: Aczél Gézával polemizál. Szerinte az egyház itt egy komoly ajánlattal áll szemben. Szükségességnek látja a jövedelmi források gyarapítását, mert az egyház a fokozott igényeket már sem tudja kielégíteni. Most pedig egy kitűnő alkalom kínálkozik arra.

Aczél Géza azt mondja erre, hogy csakis nyilvános árlejtés útján lehet a telkeket kedvezően hasznosítani.

Vecsey Imre, Juhász Ignác, Márton Imre, Szilágyi Imre, Aczél Géza ismételt felszólalása után az ellenindítványok mellett az előadói javaslatot fogadták el 15 szóval 4 ellenében. A küldöttséget mindjárt meg is

választották. A küldöttség Kiss Albert, Vecsey Imre elnöklete alatt a következőkből áll: Szele György, Márton Imre, Garda Dezső, Juhász Ignác, Kazinczy Gábor, Szilágyi Imre, szakértőül Tóth István építész lesz felhiva.

A küldöttség már a napokban megkezdí tárgyalásait, melynek eredményéről jelentést tesz a gazdasági bizottságnak.

Vasuti katasztrófa Kabán.

Kisiklott tehervonat.

Száz ezer korona kár.

— július 4.

(Saját tudósítónktól.) A közeli Kabán óriási vasuti katasztrófa történt az elmúlt hajnalban. A katasztrófa kisiklásból keletkezett, melynek egy tehervonat esett áldozatul. Óriási az a kár, mely így érte az államot; nem kevesebb, mint 14 kocsis roncsolódott össze. A tehervonat szállítmányaiban is igen nagy kár esett, amennyiben 34 haszonállat mult ki a vasuti kocsik roncsai között.

Szerencsére a katasztrófa emberéletet nem követelt áldozatul, csupán egy kalauz szenvedett könnyebb természetű sérüléseket.

Hogy az óriási szerencsétlenségnek közvetlen oka mi volt, arra nézve a debreceni üzletvezetőség szigorú vizsgálatot indított, mely azonban eddig semmiféle pozitív eredményt nem ért el.

A katasztrófa részleteiről különben tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap reggel kevéssel egy óra után indult el Debrecenből a rendes menetrend szerint a 1743 számú tehervonat, melynek kocsijai inkább élőállat szállítmányokat tartalmaztak.

A tehervonat hajnali három óra tájban ért a kabai állomásra, ahova rendes menetsebességgel robogott be. Itt történt a katasztrófa.

A legutolsó váltó környékén ugyanis minden baj nélkül keresztül haladt a mozdony a négy utánna jövő kocsival, de az utánna következő kocsik óriási visszaható erőttől hajtva, kisiklottak.

A kisiklás oly óriási erővel történt, hogy egyes kocsik teljesen felfordultak és kereik meredtek az ég felé.

Legtöbb kocsis pedig méternyire furdott bele a földbe.

A kisiklás a pályaudvaron óriási pánikot keltett.

Valami rémületes volt különösen a felborult vagonokba zárt állatok bőgése, mely szinte megreszketette a levegőt.

A pályaudvar azon része, hol a kisiklás történt, teljesen a pusztulás képét mutatta. Több száz méternyire rongálódott meg az utépitmény, —

Összetört vasuti kocsik egyre másra voltak tolválva. A sín párok egész hosszúságban fel voltak szakgatva. Agyonuzott jó-zágok vére festette pirosra minden elé a földet és az összeroncsolt kocsik szerte heverő részeit.

Az állomás személyzete nyomban égő fáklyákkal a helyszínre sietett, megmentendő a menthetőket. Borzalmas látvány tárult eléjük. Szerencsére emberéletben nem esett kár. Csupán egy kalauzt, Molnár Manót hajította ki a kocsiból a kisiklás oly szerencsétlenül, hogy bal-lába eltörött.

Legelőbb is ezt részesítették első segélyben, majd pedig beszállították Kabára, a további orvosi gyógykezelés végett.

Tizenkét vasuti kocsi hevert romokban a szétmállott sín párok mentén. Mindegyik vagon a legnagyobb mérvben ment tönkre. De nem kisebb kár érte a marhaszállományokat. Összesen 34 haszonállat, legnagyobb részben ökör mult ki a vagonok roncsai között. A marhaszállományból alig lehetett valamit megmenteni.

A kabai állomásfőnökség táviratban értesítette az üzletvezetőséget a kisiklásról, melynek legelső következménye az lett, hogy az egész forgalom megakadt a Püspök-ladány—debreceni vonalon. A kisiklás színhelyén ugyanis a pálya annyira megrongátódott, hogy csak átszállással lehetett a forgalmat úgy ahogy fentartani.

Tehervonatokat így sem indíthattak egész nap a debreceni állomásról, valamint az ideérkező vonatok is Kabán tul voltak kénytelenek vesztegelni hosszú ideig.

A kisiklás okozta romok eltakarítása már a kora hajnali órákban kezdetét vette Kabán. Több száz vasuti munkást koncentráltak össze ott, hogy a megrongált pályát minél előbb rendbe hozzák. Debrecenből a hajnali órákban ki indítottak egy külön vonatot talpfákkal és más alépítményekhez való felszerelésekkel, mindazonáltal a kijavítási munkálatok még az éj folyamán sem nyerhettek teljes befejezést, úgy hogy Nagyvárad, Kolozsvár, Budapest felől a vonatok csak átszállás-al és óriási késésekkel jöhettek Debrecenbe. Az általános forgalomzavar másik következménye lett aztán, hogy a nap folyamán több személyvonatot el sem indíthattak Debrecenből.

Kabára különben a reggeli órákban kiszállt Uhlarik Béla üzletvezető, ki személyesen vezeti a megindított erélyes vizsgálatot.

Eddig még pozitív nem lehetett megállapítani a kisiklás okát; valószínűleg a szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a váltó, miután a lokomotív és az utánna jövő öt kocsi keresztül haladt — eddig ki nem derített módon visszapatlant. Csakis ily formán történhetett a katasztrófa, mely az előzetes számítások szerint nem kevesebb, mint 100,000 korona kárt okozott az államvasutaknak.

A szerencsétlenség következtében kimult marha szállítmány feladója ugyanis kártérítést fog követelni a mávtól, aminek teljesítése körülből felülhaladja a 10,000—15,000 koronát.

A szerencsétlenül járt kalauz állapota egyáltalában nem súlyos, mint késő éjjel értesítenek bennünket.

Debrecenben hamar elterjedt a katasztrófa hire és nem kevés izgalmat keltett. A vizsgálat a kisiklás ügyében folyik.

Nagy tűz Bőszörményben.

Leégett épületek.

— július 4.

(Saját tudósítónktól.) Tegnapelőtt veszedelmes tűz pusztított a szomszédos Hajdubőszörményben, hol számos ház és gazdasági épület esett áldozatul a pusztító elemnek.

A tűz Somogyi István birtokos telkén keletkezett, ahol a dísznőül gyuladt ki. A tüzet későn vették észre, úgy, hogy az istálló s elhamvadt teljesen.

Szerencsétlenségre az időjárás igen kedvezett a pusztító elemnek. A szél ugyanis nem kevesebb, mint tíz telken át sodorta a tüzet és a nagy szárazságban három lakóépület a melléképületekkel együtt elhamvadt.

Órák hosszat égő zsarátnokok hullottak a szomszédos házak udvarára és épületeire, ami igen megnövekedte a védekezést a tűz tovarapódzása ellen. Így is a leégett épületeken kívül öt telken kocsiszínek és kazlak égtek el.

Az oltásról az állandóan nagy szélben hosszú ideig szó sem lehetett. Végre csaknem félnapi kitartó munka után sikerült a városi tűzoltóságnak elejét venni a további veszedelemnek és teljesen lokalizálni a tüzet.

A kár összesen meghaladja a tíz ezer koronát, melyből csak igen kevés összeg térül meg biztosítás révén.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter Ujonyi Pál hajdubőszörményi lakost a megye bőszörményi lajárásának területére a gazdasági tudósítói úszttal bizta meg.

— **Április 11. helyett március 15.** Győr vármegye közönsége az április 11-ike helyett március 15-ének nemzeti ünnepként leendő törvénybe iktatása tárgyában felirta képviselő-házhoz. A feliratot támogatás végett megküldte tegnap Debrecen város törvényhatóságának is.

— **Alapítvány a tanítói fizetésrendezése emlékére.** Kozma László, a debreceni tanítói árvaház igazgatója a következő felhívást bocsájtotta ki:

Alulrottak az állami tanítók országos egyesülete uelső választmányi gyűlésének megbízásából e helyen felkérjük a hazai állami tanítók fizetését rendező 1907. évi XXVI. t. cz. szentesítése alkalmából az állami tanítók által a Tanítók Házában teendő szoba-alapra adományait augusztus hó

15-ig Kozma László címére Debrecenbe küldjék be.

A választmány a kezdeményező szolnoki, valamint az ahhoz csatlakozott zalai, beregi és más megyék lelkes tanítóinak ezirányu mozgalmát egyesíteni óhajtja. Augusztus havi közgyűlésünkön, sőt az ezt megelőző választmányi gyűlésen az egész mozgalomról beszámolunk s az alapító levelet elfogadás végett be is mutatjuk.

A nagyobb testületek igazgatóit kérjük, hogy az adományokat összegyűjtven, egy összegben küldjék be.

Hisszük és reméljük, hazánk minden állami tanítója megérti az alapítványban rejlő nemes intenciót, elhívásunkat méltányolva, kötelességének eleget tesz. Debrecen, 1907. évi június 29-én. Kozma László egyesületi elnök. Havas Pál főtitkár.

— **A munkásbiztosítási törvény végrehajtása.** Mint előrelátható volt és több ízben jeleztük, e fontos szociális törvény végrehajtása ott, hol nem hivatott tényezők intézkednek, avagy hivatlan beavatkozások érvényesülhetnek, nehézségekbe fog ütközni. Ime alig jött meg a kereskedelmi miniszter értesítése az új törvény életbeléptetéséről és az országos munkásbiztosítási hivatal felállításáról, városunkban már is megtermet az első — bolond gomba. — Elsőfoku iparhatóságunk be nem várva az ujonan létesített munkásbiztosító hivatalnak intézkedését, száraz szövegezéssel kibocsát egy ukázt, mely egy tolvonással megszüntetne és a kerületi pénztárba utalna minden más működő betegsegélyző pénztárt. Ez nem mehet. Tessék a törvényt tanulmányozni és bevárni miként intézkedik majd a fenti állami munkásbiztosítási hivatal, mely remélhetőleg majd kioktatja teendőre iparhatóságunkat.

— **A kamara közös bizottsága** ma délután tartja ujjáalakítása előtt utolsó ülését. Az ülés napirendje ez: I. Szávay titkár előadásában: 1. Elnöki jelentések és előterjesztések. 2. Titkári jelentés az ügyforgalomról. 3. Miniszteri leiratok. 4. Kérvények államsegély iránt. 5. Munkás-ösztöndíjak. 6. Egyéb ösztöndíjak. 7. A debreceni postapalota ügye. 8. A munkásbiztosítási törvények életbeléptetése. II. Dr. Rédei s. titkár előadásában: 1. Vasut posta-távirda ügyek. 2. Közszállítások. 3. Kivándorlási ankét a M. Gy. O. Sz.-nél. 4. Husdrágaság ügye. 5. Handalbusyaháza husárszabályozása. 6. Debreceni szappan ügye. 7. Kötelező menyiség megjelölés tüzfára. 3. Védjegy termelők részére. 9. Fanyersanyag biztosítása. (Freyer Richard gyáros cég kérelme.) 10. A cukor-árak csökkentése. III. Dr. Rác fogalmazó előadásában: 1. Szakoktatási ügyek. 2. Kiállítási ügyek. 3. Ipari termelési statisztika. 4. Ipari munkaközvetítők. 5. A változás revíziója. 6. A mértékekről szóló új törvény végrehajtása. 7. A törvényjavaslatoknak a kamarákhoz megküldése. 8. Az ipari bíróságok létesítése. 9. Nyersbőr kiviteli tilalom. 10. Vasárnapi munkaszüneti ügyek. 11. Kiténtetett iparosok. IV. Szávay Zoltán s. fogalmazó előadásában: 1. Államsegélyes elintézesek. 2. Iparjogi véleményadások. 3. Végeladások engedélyezése. 4. Házaló kereskedelem korlátozása. 5. Kézizálog kölesön üzlet engedélyezése. 6. Vásárok-vámok-helypénzek.

— **Nagyvárad vize Debrecenben.** Megemlékeztünk már arról az érdekes tervről, amelyek kapcsán Rimanóczy Kálmán indítványt nyújtott be Nagyvárad városához a célból, lássa el vizzel Debrecen városát. Most a terv megpendítője újabb beadványt intézett a városához és a

terv költségvetését is bemutatja. E szerint a kivitel 7 millió koronába kerülne Debrecen városának. Ez azonban visszatérülne olyképp, ha vízdíj címen 21 fillért szedne hektoliterenként Debrecen a lakosságától. Arad 32 fillért szed ilyen címen. Ha tehát Debrecen 21 fillér vízdíjat számítana polgárainak, akkor 46 liter vizet adna 1 fillérért, ami eléggé olcsó. Rimanóczy Kálmán terve volna az is, hogy Nagyvárad Berettyóújfalun át táplálná Debrecen vizet. Az érdekes terv mindenestre figyelmet és megvitatást érdemel.

— **Debreceni főreáliskola** igazgató-sága most becsajjtotta ki az elmúlt iskolai év eredményus működéséről szóló értesítőt. Az értesítő szép eredményekről számol be. Ez alkalommal kiragadjuk belőle azon tanuló névsorát, kik színjeles osztályzattal végezték a tanévet. Ilyenek az I. osztályban Eekstein József, Nagy Lajos és Pásztor Ferenc; a II. osztályban Dietl Tivadar és Simon Károly; a III. osztályban Fejes Gyula, és Szántó Sándor; a IV. osztályban Szántó Lajos; V. osztályban Kardos Ferenc; VI. osztályban Egerváry Jenő, Laekó Béla és Goldstein Dezső; a VII. osztályban Goldstein József és Nádasdi József; a VIII. osztályban Glück Sámuel és Mózes Sámuel, akik szintén jelesek állották ki az érettségi vizsgálatot.

— **Rajzkiállítás a Dóczy intézetben.** Tavaly is igaz örömmel szolgált a Dóczy intézeti rajzkiállításán való időzésem s már akkor konstatálnom kellett, hogy a rajzoktatást fiatal rajztanártársam sikert biztosító eszközökkel egészséges irányban s a pedagógiai elveknek teljesen megfelelő vezet. — Az idei rajzkiállítás tavaly tett észrevételeimet fokozottan igazolja s megerősíti. Örömmel szemlélttem a növendékeknek a mult 1905-6 iskolai év óta folytonosan növekvő s jelentősen nagyobb munkakedvét, ugy szintén a növendékek nagy haladását ugy a rajzolásban, a formák, helyes érzéklésében a távlati alaptörvények helyes alkalmazásában, mint az ügyességfejlesztő gyakorlatokban tervezésben s színes ábrázolásokban. Fiatal tanártársam tanításának sikerét jelentősen fokozza leleményessége, a mely annak a fontos pedagógiai elvnek helyes szemelölt tartásában rejlik, hogy az iskolai tanterv eléggé sablonos keretében is változatossá tudja tenni s megkedvelteti tárgyát, ébren tudja tartani a gyermeki lélek folytonos érdeklődését, s növelni, állandóvá tenni tanuló s tudni vágyását. Pálffy József rajztanár.

— **A vonatok késése.** A kabai vonatkisziklás miatt tegnap az összes Budapest felől jövő vonatok kéthárom órai késéssel jöttek be Debrecenbe. Az esti gyorsvonat pláne kilenc óra után érkezett meg. Ez a vonat azonban nem hozott semmi postát. Elmaradtak a helyi lapoknak fővárosi expressek tudósításai is. A képviselőház szenzációs üléséről ezért távirati tudósításban számolhatunk be csupán. Távirati rovatunkban bőségesen kárpótoljuk olvasóinkat a hibánkon kívül elmaradt expressek hírekért.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** Az érdekeltek figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja a budapesti 4. hadtest hadbiztonsága által közzétett árlejtésre. Verseny tárgyát képezi: a szolnoki cs. és kir. élelmezési raktár széna, szalma és tűzifa szállítása. Az ajánlatok 1907. év július hó 11. nap délelőtti 10 órájára nyújtandók be. A bánatpénz összege 5 százalékos. Elhelyezendő az ajánlat kapcsán. Az ajánlat a budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktárnak küldendő. Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál nyerhetnek.

— Debreceni gyorsíró sikere.

A szegeden most lezajlott nemzetközi gyorsíró-kongresszuson és versenyen többen vettek részt Debrecenből is. A résztvevők egyike: Órás Géza főiskolai hallgató a percekint 250 szótagu versenyen háromszázötven versenyző közül az ötödik helyre került, ami igen figyelemreméltó eredmény.

— **A debreceni faipari részvénytársaság** alapítói ez uton hozzák az érdekeltek tudomására, hogy az alakuló közgyűlés közbejött akadályok miatt nem folyó hó 6-án hanem folyó hó 15-én délután 5 órakor tartatik meg a keresk. akadémia dísztermében.

— **Gyémánt a porban.** Szilágyi Imre ügyvéd tegnap az utcán egy értékes gyémánt gyűrűt talált Igazolt tulajdonosa a belvárosi rendőrkapitányságnál veheti át, ahova Szilágyi a talált tárgyat beszolgáltatva.

— **Eltűnt.** Rózsa István 12 éves gyermek szüleinek Piac-utca 32. szám alatti lakásáról nyomtalanul eltűnt. Feljelentésre közzik országjárta.

— **Négy új barakk a Nyulason.** A póttartalékosok elhelyezésének kérdése végre megoldva: a kérdés tanulmányozására kiküldött vegyes bizottság tegnap elhatározta, hogy 800 személy befogadására alkalmas négy új barakkot létesít a Nyulason. E barakkok egyikét, a kisebb elhelyezésnek céljára, négy részre fogják osztani s így kisebb, könnyebben felszerelhető helyiségek is rendelkezésre fognak állani. — Egyedül a bértérményre nézve nem történt még megegyezés. A város 6 százalékos óhajt, a katonaság ragaszkodik az elszállásolási törvényben szabályozott tarifához, mely az elszállásolás tömegesebb, vagy gyengébb voltától teszi függővé a bér mennyiségét. A tegnapi tárgyalásokon Vecsey Imre főjegyző és Zedtwitz Alfréd gróf állomásparancsnok elnököltek s megjelent azokon a hadügyminisztérium kiküldötte hadmérnök is, ki a kormány óhajtásait tolmácsolta. A tárgyalást ma délelőtt folytatják. Ez uttal a létesítendő lóporraktárról lesz szó.

— **Gyógyszertár megnyitás.** Van szerencsem értesíteni az érdeklődő közönséget, hogy Csokonaihoz címzett gyógyszeráramat Mester-utca 43. szám alatt megnyitottam. Kovács Nándor gyógyszerész.

— **A titokzatos karék.** Tegnap délelőtt a „Gyémánt király” üzletében megjelent egy kis leány és egy karékot kínált megvételre. A dolog igen gyanús volt. Rendőrt hívtak, de mire ez megérkezett a leány nyomtalanul eltűnt. Nyomozzák.

— **Tegnapi halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Nuszbaum Klára izr. 9 napos, Ormós Gábor ev. ref. 4 hónapos, Szabó Bertalan ev. ref. 29 éves.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hajdu László ur egy özsonna emlékére fiatal emberekből és leányokból összeállott társaság adományát, 17 koronát a siketnémák javára kezelmhez juttatván, e kegyes adományért hálás köszönetemet a szerencsétlen siketnémák nevében annak kijelentésével fejezem ki, hogy ezen 17 korona adományt a siketnémákat gyámolító egyesület pénztárába a mai napon befizetem. Oláh Károly tanácsnok.

x **40 százalékkal olcsóbban** vásárolhat, mint bárhol utazó koffereket, Turista Inget, Szalmakalapot, Pehelykőnyű, Nyulászór kalapokat a Nyakkendő királynál Debrecen, a főposta mellett

Úti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

x **Sohaf tantomester** július hó 8-ikán kezd meg diák-colonét.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTEKBA
FEKETENEL.**

Éjszakai hírek.

• **Érdekes perujtás.** Szegedi tudósítónk jelenti: A hirhedt vásárhelyi méregkeverők elítélte, Istenes Horváth János, már tíz év óta életfogytig ül Illaván, amiért édesanyját megmérgezte. Ez volt az ítélet alapjául szolgáló vád, melyen kívül még négy rendbeli gyilkosságért is vizsgálat alatt állott, de ezt beszüntették. Istenes Horváth tíz év óta folyton hangoztatja ártatlanságát és fiai is azóta ártatlanságát biztosító adatok gyűjtésén fáradoztak ez már megbízták Balassa Ármin szegedi ügyvédet a pör újrafelvételével, az itteni törvényszék azonban elutasította, de a tábla kedden helyt adott a perujtásnak. Ilyenformán szenzációs tárgyalásra van kilátás. Allítólag tanuk, akiknek Horváth néhai felesége bevallotta, hogy a mérgezést Horváthné követte el még 10 év előtt és aztán lelkiismereti furdalás következtében öngyilkos lett.

• **Az elcipelt Wertheim-kassza.** Kassán tolvajok jártak a Balla és Fodor cégnél és elszállították a cég Wertheim-kasszáját. A betörők jó sok idővel rendelkezhetek, mert a határban feltörték a kasszát és kiürítették. A nyomozás erőiesen megindult és sikerült megtalálni eddig a szekeret. Délután néhány tüzer furdés közben a Hernád vizében egy szekeret talált, melynek csak az eleje volt meg. Kiderült, hogy ez a szekér az, melyen a betörők a kasszát elszállították. Egy hid közelében egy tisztáson a rendőrség megtalálta a kassza elejét is. A szekrénynek több maradványa is ott volt. Mindez tehát meg van. Csak éppen a kár és a tettesek nincsenek meg.

Távirat és telefon.

Minisztertanács.

Budapest, július 3. A miniszterelnöki palotában ma délután minisztertanács volt. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalta, részt vett benne a kabinet minden egyes tagja.

Háboru készül.

Négyország, július 3. Az amerikai egyesült államok és Japán között annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy a háboru kitörése elkerülhetetlen. Az amerikai hatóságok a csendes tengeri flottát teljesen felszerelték, az ázsiai származású alkalmazottakat pedig végkielégítéssel elbocsátották szolgálataikból.

Miniszterek a függetlenségi pártkörben.

Budapest, július 3. Kossuth Ferenc kereskedelmi és Apponyi Albert gróf kultuszminiszterek a mai minisztertanács után az országos függetlenségi párt Erzsébet körúti helyiségébe hajtottak. A pártkörben a miniszterek a délelőtti eseményeket beszéltek meg a tagokkal, elosztva a felmerült aggodalmakat.

Egy oláh igazgató bűntügye.

Budapest, július 3. A kolozsvári kir. törvényszék mint esküdtbíróóság az utolsó esküdtszéki cikkluson megtartott több napi tárgyalás után egy és fél évi fogházra ítélte Moldován Vazul hirlapíró egy cikkéért, melyben a magyarság ellen izgatott. Az ítélet ellen Moldován és védője semmisségi panasszal éltek, kérve a Curiából az ítélet megsemmisítését. A kir. Curai mai ülésén foglalkozott ez ügyel, az ítéletet megsemmisítette az esküdtszéket újabb tárgyalás megtartására utasította.

Justh nem tesz indítványt

Budapest, július 3. Justh a képviselőház elnöke tudvalevően azt akarta indítványozni a Házban, hogy délutáni üléseket is tartsanak. A képviselők ezt a hirt nem fogadták szívesen s ezért a Ház elnöke kijelentette a folyósón, hogy indítványát nem teszi meg. Ez a kijelentés aztán osztatlan tetszésre is talált.

Ítéletidő.

Pécs, július 3. A város felett ma valóságos itéletidő vonult végig. Az óriási szélvihart hatalmas felhőszakadás követte s a lehullott víztömeg elborította a kiállítás területét is, rengeteg kárt okozva. A kiállítás területén felszállásra készen állott a Turul nevű léghajó. A vihar alaposan belekapaszkodott a balonba s 9 helyen lékelte meg. Ezért a mára tervezett felszállás elmaradt.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, július 3. Rakoczay Sándor az új horvát bán ma délután Zágrábból Budapestre érkezett. Az új bán Josipovich horvát tárcanélküli miniszter fogadta a pályaudvaron, ahonnan mindketten Wekerle Sándor miniszterelnök lakására hajtottak. A miniszterelnökkel folytatott hosszabb tárgyalás után a bán lakására ment.

Nagy tűz Zágrábban.

Zágráb, július 3. A város közepén lévő hatalmas szövőgyár ma délután ismeretlen okból kigyuladt. A lángok az óriási viharban csakhamar elterjedtek, elhamvasztva a gyárépületet összes mellékhelyiségeivel egyetemben. A kár meghaladja a fél millió koronát.

Törvényszék.

§ Pályázat. Porubszky Jenő táblai elnök pályázatot hirdet a debreceni ítélőtáblánál megüresedett irnoki állásra, melynek 1400 korona korona fizetés és megfelelő lakáspénz a javadalmazása. Pályázni augusztus elsejéig lehet.

Ingatlanok forgalma.

Suhajda Béla és neje Kálmán Hermina veszik a debreceni 612 sz. tjkvben foglalt Nyomtató-utca 7. sz. házat dr. Kőrösi Kálmán és társaitól 15676 koronáért.

Rosenfeld Jakab és neje Feldmann Regina veszik a debreceni 7407 sz. tjkvben foglalt Miklós-utca 30. sz. házat Budaházy Odónné Borus Máriától 40000 koronáért.

Boros György és neje Tóth Karolina veszik a debreceni 4796 sz. tjkvben foglalt 16 hold 93 négyszögöl ondódi földet özv. Bay Ferencné Barnith Máriától 12,000 kor.

Nánásy Miklós és neje Nagy Klára veszik a debreceni 6931 sz. tjkvben foglalt 244 és fél négyszögöl Csapókeri szőlőt Molnár Mihályné és társaitól 1300 kor.

Debrecen város veszi a debreceni 1655. sz. tjkvben foglalt Fűvészkeri-utca 5. számú házat Lisztes János; és társaitól 15,000 koronáért.

Vajda Imréné Nagy Mária veszi a debreceni 4908. sz. tjkvben foglalt 1045 négyszögöl hatvan-utcai kerti szőlőt Oláh Istváné Kovács Klárától 5200 kor.

Maternyi Lajos veszi a debreceni 6388. sz. tjkvben foglalt 772 négyszögöl gőzmalombeli dűlőben lévő majorsági földet K. Kiss József és fia Kiss Józseftől 8000 koronáért.

Markx János és neje Fekete Sarolta veszik a debreceni 2721. sz. tjkvben foglalt Kut-utca 140. sz. házat Egri Lajosné Jónás Karolinától 13,000 koronáért.

Fisch Lajos és Fisch Samu veszik a debreceni 2875. sz. tjkvben foglalt Piac-utca 89. sz. házat Stegmüller Árpád és neje Stegmüller Irmától 81,460 koronáért.

Illyés Józsefné Takács Zsuzsanna és társai veszik a debreceni 3553 sz. tjkvben foglalt Honvéd-utca 32 sz. házat Fülkey József és társaitól 6400 koronáért.

Kiss Lajos és neje Sebők Etelka veszik a debreceni 1107 sz. tjkvben foglalt Árpád-tér 48. sz. házat özv. Patterman Vincéné Breithman Karolinától 10,500 koronáért.

Az Erzsébet malom részvénytársaság veszi a debreceni 8158. sz. tjkvben foglalt 14 hold 685 négyszögöl területű gőzmalomot Fenyő Sándor és ifj. Sevartz Vilmostól 150,000 koronáért.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

32

Bosszankodik magára s homlokát idegesen rántja össze. Ilyen gondolatok. Ó, a férjes asszony; az anya: összeharapja ajkait.

Es most eszébe jut a férje. Mintha elszorulni érezné a mellét, mikor rágondol.

Maga előtt látja a nyugodt, elégedett s a vérbőségtől barnás vörös színű arcát, melyhez oly furesán illenek világoskék, tolyton mosolygó tekintetű szemei.

Nagyon jó ember, még nem is látta soha haragosan.

Az ajtó nyílik, férje jön. Szinte örömmel megy hozzá s csókra nyújtja száját. Eisenstadt cuppant egyet.

Az asszony fölélegzik, hogy megszabadult a kínzó egyedüllétől s a csendtől.

Eisenstadt szelesen beszél hozzá, hol nevetve, hol tréfás bosszankodással összevissza mindent. Rendszer nélkül, úgy, ahogy az eszébe jut valami.

Megkérdezi az asszonyt mit csinált, mivel töltötte az időt. Volt-e sok vevő, nem unta-e magát. Azután elmondja hűségesen, hogy ő mit csinált.

— Hát a kis Minka? — jut azután az eszébe. Nincs baja?

Az asszony összerenzen. Ma délután egész elfeledkezett róla. Máskor minden félórán bement hozzá a szobába s megnézte mit csinál. Így pedig ott volt nála az üzletben. És ma nem is gondolt rá.

De igaz, hisz ma a szomszéd mérnökéknél van. Megkönyvebbül, hogy valamivel mentheti magát. Nagyon szeretik a mérnökök az eleven okos kis gyermeket s többször ott tartják maguknál.

Nemsokára bejön a szakácsnő és jelenti, hogy kész a vacsora. Középkorú asszony már, aki egyuttal olyan mindenesféle is.

Eisenstadt és a felesége bementek az üzletből nyíló szobába, honnan kényelmesen kiláthatni a boltba, a celédet pedig átküldik a kis leányért.

Az apróság nevetve jön s harmat kis arca csak úgy pisul a játék hevétől és örömtől. Gagygog-cseveg össze-vissza mindent.

Egész este annak a ssevegését hallgatják. Olyan okos kedves kis apróság, hogy gyönyörűség ránézni a szülőknék.

A fiatal asszony is elfeledkezik minderről s csak a leányt becézi.

Eisenstadt arca csupa boldogság és öröm.

A kis Minka csevegés közben megkérdi;

— Mamkska hol van az a bácsi, aki tegnap itt volt?

A gyermek ártatlan kérdésére megint összerenzen az asszony, s hamar nem is tud felelni.

Helvette a férje felel:

— Otthon van; majd holnap megint eljön aranyosom.

Azután a nejehez fordul.

— Nem értem, ugy húzódik, idegenkedik tőlünk, Kemény. Tegnap is meglátott rajta. En sohse bántottam, sőt mindig szerettem. Talán te bántottad meg valamivel?

— Én? ... nem -- felel Margit s azután elgondolkodik.

Férje még beszélt róla egy darabig, dicsérte, majd megkorholta érthetetlen idegenkedéséért.

Margit alig hallja, amit mond. Megint olyan zsibbadtságot érez minden tagjában. Nemsokára a férje is elhallgat. Csak még egy kérdést kockáztat meg:

— Ma olyan szótlan vagy Margit.

— Fáradt vagyok.

— Akkor talán lefeküdnénk.

— Jó lesz.

Erre Eisenstadt becsukja a boltot, a celéd elkészíti az ágyat s lefeküsznek.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Pergeltkávé

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörköldéjén

állítható elő. 585

Tessék próbát tenni!

Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság czég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzügyi intézet működését Debreczenben, Plac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségekben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazataival.

Leszámlát váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölesőnt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előlegot ad értékpapírokra és árúkra.

Vosz és elad értékpapírokat, érepénzeket stb.

Atvesz **tőzsdel** megbízásokat.

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos
Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld-
birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.
Bleyer Mór nagybirtokos Debreczen.

Ifj. Bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen

Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybirtokos Debreczen.

Stern Péter nagybirtokos Ujfehértó.

Dr. Lukáts Emil ügyész.

Ernst Vilmos igazgató.

Napernyők

óriási választékban
és feltűnő

olcsó árak mellett
Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát,
ha egy vagy két év alatt elszakad,
teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon,
kész fehérnemű, angol ruha-
vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosószekely fér-firuha-övet

Óriási szőnyegraktár.

586

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendel
betegének a híros

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 5 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

oltásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

7022/907.P.

Hiretmény.

A néhai Zagyva Lajos, volt debreceni kir. közjegyzői biztosítékának kiutalása tárgyában.

Végzés.

Mint hogy a 329/1907. kjk. számú végzése szerint a debreceni kir. közjegyzői kamarának a 3855/907. kir. számú értesítése szerint a debreceni kir. ügyésznek nincs kifogása az ellen, hogy a Zagyva Lajos volt debreceni kir. közjegyzőnek a kir. törvényszéknek 1301. P. 1906. számú végzésével beutalt és a debreceni kir. adóhivatalnál, a közjegyzői biztosítéki betétnapló 4/1905. t. a. bevételezett 6500 K készpénz, 10 db 100 korona értékű Bazilica sorsjegy, 6218/8. szám 200 koronás osztrák egyezmény kölesön kötvény és 6 db 1200 korona értékű, Magyar jelzalog hitelbank nyeresimény kötvényből álló biztosítéka Zagyva Lajosné és Zagyva Berta debreceni lakosoknak, amennyiben az, hogy Zagyva Lajos kizárólagos örökösei a hivatkozott 1907. P. VI. 3228 számú iratokkal bizonyították kiutaltassék: a kir. törvényszék az 1874. XXXV. t.-c. 44. §-a alapján a hirdetmény kibocsátja s felhívja, a hirdetménynek tekintendő ezzel a végzéssel mindazokat, akik a jelzett biztosítékra, az 1886. VII. t.-c. 40. §-ában körülírt kártérítés vagy bírság címén igénytarthatnak, hogy követeléseiket 3 hónap alatt jelentsék be, különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása tekintetében intézkedni. 580.

Dr. Kovács

jegyző.

Sertés hizlalók és tenyésztők figyelmébe!

Alólirott kinyilatkoztatom, hogy Kun István gyógyszerész ur sertés óvszere annyira bevált, hogy ezután minden hizlaláskor, ha egy csapat sertést veszek, azt mindig használni fogom. Debreczen. Nagy Lajos, nagyhizlaló. Előttünk: Balassa Sándor, S. B. szerkesztők. Előtttemit hasonlólag bizonyítja: Szádeczky László urad. intéző főtiszt ur, a Boczonádi (Heves) uradalom részére f. évi május hó 15. és május 21-én kelt rendelése, mely uradalom már 3 éve használja óvszerem. Nagys. Balog Tihomér, Szentkozma, B.-Ujfalu mellett, esieseri Orosz István, jegyző, Mikepéres, 470 darab sertés most is azt eszi a harmad évi siker után Nagys. Csapó István nagybirtokos ur Pusztá-Istvántelki (u. p. Földes) gazdaságában. A fentieket igazolják még: Nagytiszt. Rátz Lajos ref. lelkész ur, Micske (Bihar m.), Nagytiszt. dr. Balthazar Dezső esperes ur H.-Böszörmény, Nagy Sztics László ref. lelkész ur Osatár u. p. Bihar., Nagys. Gosztonyi Kálmán uradalma, Pusztá-Alatka, stb., stb.

1 doboz 2 korona, mely 2 disznónak 1 évig elég.

Kapható Tóth Béla, Muraközi László, Mihalovits Jenő, Steiner, Kovács Nándor Radakovics és Koczián Dezső gyógyszerésztárában és a droguériákban. „Laboratoire Cosmétique Matilde“.

KUN, Hajduszovát.

Direct hozzám küldött 6 koronás rendelések franco.

253

HIRESSÜNK

DEBRECZEN

czimű politikai napilaphan. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

UTOLSÓ HÉT.

500 izzó fény, 1000 kényelmes ülőhely, 10 ivilámpa
A világ legnagyobb és legjobb mozgófénykép vállalata.

Narten-féle bioskop

THE ROYAL BIO.

Debreczenben a szénvásártéren felépített óriási pavillonban. Szemléltető előadásokat tart minden másnap műsorváltással.
Kezdődik: Vasárnap- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor.
Hétköznap 7 és 9 órákor.

Aparatusom Szt.-Luisban a Grand-Prixxel lett kintüntetve, mert a képeket árnyalat és rezgés nélkül mutatja s így Európa legnagyobb városainak elismerését nyerte el, sőt utóbb ezen körülmény folytán 8 hónapig működhettem Budapesten.

M Ű S O R:
Július 4-5.

Előadások ütközése.
Új sport.
A hortobágyi pusztán.
A virágtündér (színezett).
Vaddisznó vadászat.
Ló és autombil verseny egy csókért.
Egy érdekes regény.
Tragikus esküvő.
Az elbűvölt kut.
Vig mosónők.
Csipke Rózsika (12 képletben).
A csodálatos legyező (színezett).
Hackenschmidt híres birkozása.
Tanuló csínyek.
A fogadás.
Folyó csapódások.
Levél a kedveshez.
Menyasszony matracra.
Meglepett Pierott.
Az ezredes új kerékpárja.

Az estéli előadásokon egy elsőrangú zenekar fog játszani.
Előadásainkat mindenféle kedvezőtlen időszakban is megtartjuk.

Helyárak:

Pályolyülés 5 személyre à 1 kor. — Számozott I-ső hely 80 fill., II-ik hely 50 fillér, III-ik hely 30 fillér. — Iskolás gyermekek I-ső és II-ik helyen félhelyárakat fizetnek.

A számozott helyekre jegyek kaphatók egész nap a kinematográfnál. — Műsorváltoztatás fenn tartva.
Kiváló tisztelettel

506

Narten György
magánmérnök, tulajdonos.

VÁSZON ÁRU

fehérművek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszur kávésterítékek, damaszt- és frottír törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérművek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ággyuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatsebkenedők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szög 6 fill.

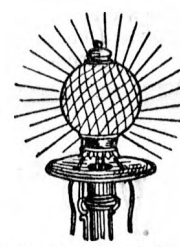
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldöttik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Bolthelyiségeknek, irodáknak, sörház-nak, szállodának v. egyletnek alkalmas ház kiadó a főtezárn. Értekezhetni Szt.-Anna-utca 48. 586

Jó családból való fiú tanulónak felvétetik Kovács Mihály utóda Király István fűszer kereskedésében Gróf Degenfeld-tér 11. szám. 584

Új elektrotechnikai vállalat.

világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzín és elektromotorok szerelése és javítása, legújantánosan és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektro technikai vállalatánál Debreczen Piac-u. 47. sz. alatt eszközölhetők saját nickelező és galvanizáló-telep. 470

Telefon szám 339.

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 169.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűz-betörés elleni jelző készülékek, villamos esengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és alkatrészek rak-tára. Saját motor erővel berendezett

galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Ó V Á S ! !

A régóta kintűnően bevált GREENSILL-féle

SZAJVIZET

utánozzák! [Amelyen e törv. védjegy nincsen, utasítsuk vissza.

Kapható:

minden gyógytár-ban, drogeriában és jobb illatszer-kereskedésben.

471

14-16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában Debreczenben.